

Help, een spandoek!

Naar verluidt stond er bij de inhuldiging van het huidige staatshoofd een eenzame demonstrant op straat met het woord ‘Spandoek’ op een spandoek. *Ceci n’est pas une pipe*, vrij naar Magritte, maar dan als commentaar op autoriteiten die afwijkende geluiden prompt onderdrukken. Het Spandoek dat de toeschouwer herinnert aan de mogelijke inhoud van een echt spandoek, stelde precies dat aan de kaak.

Zo’n echt ‘spandoek’ werd dit weekend door een studente omhooggehouden voor het Beatrix

Overheid beperkt onnodig vrijheid van demonstratie

Theater in Utrecht. Zij maakte gebruik van haar grondwettelijk gegarandeerde recht op betoging en had een karton geïmproviseerd met de tekst ‘Weg met de monarchie, het is 2013’. Al na een halve minuut werd ze door de politie beetgepakt en afgevoerd, met overlast als verzonden argument. Ook kon haar veiligheid tussen de ‘Oranjefans’ niet worden gewaarborgd. Help, een burger met een afwijkende mening! Bel het gezag, dit kan zo niet.

Volgens artikel 8 van de Wet openbare manifestaties is de burgemeester inderdaad bevoegd demonstraties te beëindigen „indien de bescherming van de gezondheid of de bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden dat

vordert”. Tegelijk was het, zoals de politie later gelukkig erkende, een overdreven reactie op een spontane éénvrouwsactie, waar behalve de politie geen kip aanstoot aan nam.

Met één onberaden aanhouding werd zo meteen de open sfeer bedorven waarin ook tegenstanders van de monarchie zich moeten kunnen uiten. Als studenten al niet meer spontaan een bordje van karton omhoog mogen houden, welke ruimte is er dan nog voor wat meer georganiseerd protest?

De Tweede Kamer sprak er eergisteren tijdens het vragenuurtje over, op verzoek van D66-fractie-leider Pechtold. Die stelde terecht het opinieklimaat aan de vooravond van een troonswisseling aan de orde. Mogen Nederlanders nog wel kritisch zijn over de monarchie? Je zou het niet zeggen. Minister Opstelten (Justitie, VVD) zei daarop dat „alle vrijheden in de wet” ook bij de troonswisseling zullen gelden.

Dat is een geruststelling, die overigens niet kan verhullen dat ‘moeilijke’ demonstraties door overheden al jaren zo klein mogelijk worden gehouden. De wettelijk verplichte ‘kennisgevingen’ worden in de praktijk door de politie als vergunningsstelsel gebruikt. Teksten voor spandoeken moeten tevoren bekend zijn. Hoe opruiender, hoe meer politie en hoe verder weg de goedgekeurde locatie pleegt te zijn. Het Spandoekspandoek was helemaal geen gek idee.

Zo groot als de vrijheid van meningsuiting in (sociale) media is, zo klein is die op straat. En dat is vaak onnodig.